Tilasiemen
Tähkän mitan edellä
Edulliset siemenet myy ja toimittaa Tilasiemen
myynti 010 217 6776
www.tilasiemen.fi vaihde 010 217 6777
Tilasiemen

MAASEUDUN TULEVAISUUS

NRO 5 - PERUSTETTU 1916
KESKIVIIKKONA 14. TAMMIKUUTA 2015

VALTRA
VAIHTOKONEPÖRSSI
020 350 500
www.valtra.fi

VIIDEN VUOROKAUDEN SÄÄ

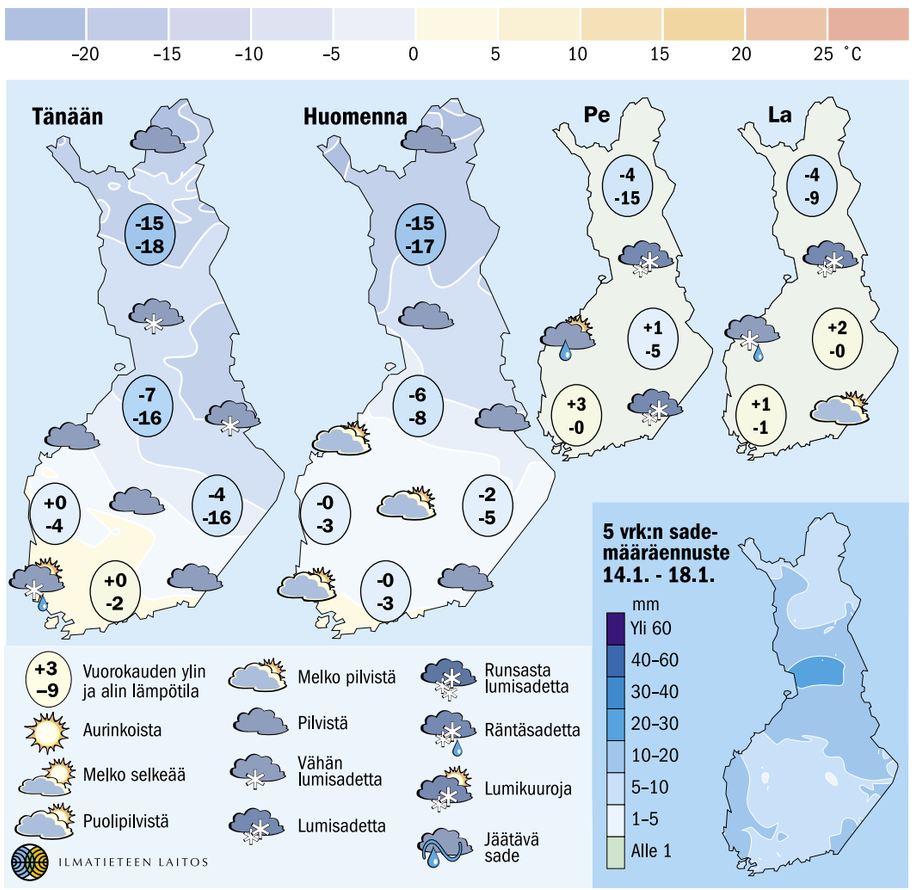

Ajoittain sataa lunta, räntää ja vettä

SÄÄ ON VAIHTELEVAA, ajoittain sataa lunta, etelässä myös vettä ja räntää. Voimakkain sadealue liikkuu perjantaina Suomen yli koilliseen. Samalla lauha lounainen ilmavirtaus leviää suureen osaan maata. Viikonloppuna pohjoiseen virtaa jälleen vähän kylmempää ilmaa.

ETELÄSSÄ ON LAUHAA ja pohjoisessakin pakkanen heikkenee. Maan etelä- ja länsiosassa lämpötila on pääosin -3 ja +3 asteen välillä. Maan itä- ja pohjoisosassa pakkasta on aluksi 5–20 astetta, mutta perjantain ja lauantain aikana lämpötila voi kohota vähän nollan yläpuolelle Lappia lukuun ottamatta.

JAKSON ENNUSTETTU SADEMÄÄRÄ on vedeksi muutettuna enimmäkseen 10–20 milliä.

SEURAAVAN VIIDEN VUOROKAUDEN aikana sää kylmenee pohjoisesta alkaen koko maassa ja paikoin voi sataa lunta.

Kestotilaajana saat aina enemmän!
Maaseudun Tulevaisuuden kestotilaajana saat:
- TÄYDELLISEN SÄÄPALVELUN
- Lukuoikeuden Maaseudun Tulevaisuuden ja Kantri-kuukausiliitteen näköislehteen ja arkistoon
- Lukuoikeuden Maaseudun tulevaisuuden lukulautaan lukulauta.m1t.fi UUSI ETU!

Lue lisää eduista Maaseudun Tulevaisuuden nettisivuilta www.maaseuduntulevaisuus.fi

SÄÄ EILEN

Paikka	Lämpötila	Pilvisyys	Sade 5 vrk
Helsinki	2	●	24.7
Kiikala	0	●	22.0
Turku	1	●	21.6
Jomala	2	◐	36.9
Pori	-3	●	12.8
Niinisalo	-9	●	14.3
Tampere	-5	●	12.5
Jokioinen	-1	●	11.7*
Lahti	-1	●	11.7*
Kouvola	-3	●	15.8
Lappeenranta	-8	●	18.2
Mikkeli	-9	●	*
Ilomantsi	-13	●	10.5
Joensuu	-11	●	13.1
Kuopio	-12	●	13.4
Viitasaari	-13	●	5.7
Jyväskylä	-12	●	14.9
Ähtäri	-12	●	17.3
Kauhajoki	-12	○	5.1
Vaasa	-11	●	10.3
Ylivieska	-13	●	5.2
Kajaani	-14	●	6.2
Oulunsalo	-13	●	8.6
Pudasjärvi	-13	●	5.6
Suomussalmi	-15	●	8.5
Kuusamo	-18	●	5.3
Rovaniemi	-15	●	2.2
Pello	-20	●	7.8
Salla	-17	●	0.8
Sodankylä	-22	●	1.8
Muonio	-20	●	1.5
Kilpisjärvi	-21	●	10.0
Ivalo	-30	●	2.1
Utsjoki	-38	●	1.0

*jaksossa puuttuv(i)a päiv(i)ä

Sää eilen klo 11 ○ = selkeää
Sadejakso päättyen eilen klo 8 ◐ = puolipilvistä
● = pilvistä

Maatalouden sääpalvelun puhelinnumero
Kaikkialla maassa alueellisena numerosta:
0600 10620
• 24 tuntia vuorokaudessa
• hinta: 0,93 e/min + paikallispuhelumaksu
Ilmatieteenlaitoksen

ILONA JOENSUU

Yrittäjä Petri Papunen niitti viime kesänä noin sata hehtaaria järviruokoa Liperin Pyhäselällä rannoilta, jonne on vuosien saatossa päätynyt paljon muun muassa Joensuun kaupungin ja teollisuuden päästöjä. Kelluvan niittokoneen Petri Papunen on rakentanut itse yhdessä isänsä Jorma Papusen kanssa.

Järviruoko on tulevaisuuden kasvi

Nyt etsitään ruokosilppurin keksijää ja niittoyrittäjiä. Niittokoneitakin saisi ideoida, kehittää paremmiksi ja käyttää luovuutta siihen, että liiallinen järviruoko saadaan rannoilta pois tehokkaasti. Ja mieluusti hyötykäyttöön.

JOENSUU (MT)
Liperissä Tutjun-Roukalahden kalaveden osuuskunnassa niitettiin viime kesänä sata hehtaaria ruovikkoa.

Budjetissa oli rahaa 14 000 euroa, kun liperiläinen **Petri Papunen** tarttui urakkatyöhön. Kelluvan niittokoneen hän on rakentanut yhdessä isänsä **Jorma Papusen** kanssa. Laitteella työ sujui mutkattomasti.

Puolet rahoituksesta tuli kalaveden osakaskunnalta ja Oriveden kalastusalueelta ja toinen puoli saatiin elykeskukselta.

”Yleinen mielipide niittämiselle oli todella myönteinen. Ranta-asukkaat kiittelevät, kun pääsevät eroon ikävän hajuisista luhdista ja vesi alkaa rannoillakin vaihtua paremmin. Samalla kalojen kutupaikat paranevat”, osakaskunnan puheenjohtaja **Eero Lappalainen** kertoo.

Hän vakuuttaa, että työtä jatketaan. Rahoituskuvioita selvitetään parhaillaan ensi kesää varten.

”Niitettävää alaa meillä on yhteensä 300 hehtaaria, ja työtä pitäisi uusia kolmen vuoden ajan, jotta kasvusto taantuisi. Valitettavasti ruovikon pintaala vain uhkaa kasvaa niillä alueilla, missä niittoja ei säännöllisesti tehdä.”

Työllä paikataan tapahtuneita vahinkoja.

”Juuri näille vesille on vuosikymmenten aikana virrannut Joensuun kaupunkialueen ja teollisuuden päästöjä. Jatkossa on pyrittävä saamaan lisää valuma-alueita ja kosteikkoja myös peltoviljelyaloille, joilla estetään ravinteiden pääsyä vesistöön”, Lappalainen huolehtii.

Hänen mukaansa ehdoton etu on se, jos urakoitsija löytyy omalta paikkakunnalta, kuten liperiläinen Papunen löytyi. Hän tuntee mökkiläiset ja rannat.

”Emme me ole menneet kenenkään rantaan lupaa kysymättä, mutta vastaavasti mökkiläiset alkavat helposti spontaanisti kysellä niittäjää. Niittoa taas ei voida tehdä, jollei ilmoitusta Pohjois-Karjalan elykeskukseen ole tehty”, Lappalainen sanoo.

Jäljet huomaa

Papusten metallipajassa niittokoneita on vuosien varrella valmistunut neljä. Kaikki on tehty omaan käyttöön, mutta aina niille on lopulta löytynyt myös ostaja.

”Tehdastekoisiin verrattuna teemme järeämmät terät. Meiltä terä ei ole koskaan särkynyt, vaikka on osunut kiveenkin. Niittosyvyys on 1,2 metriä, mikä tuntuu riittävän hyvin. Sade ei niittämistä haittaa, pahin tekijä on voimakas tuuli”, yrittäjä Petri Papunen kuvailee.

Viime kesänä hän niitti liki 200 tuntia ja toivoo urakoita myös ensi kesälle.

”Kyllä niiton jäljen huomaa heti, mutta työtä kannattaa tehdä ainakin kolmen vuoden ajan”, vesillä paljon liikkunut Papunen sanoo.

Lappalainen kannustaa vesiosakaskuntia aktiivisuuteen ja myös kesäasukkaita tekemään ilmoituksia rannoistaan osakaskuntiin. Näin ilmoitukset voidaan hoitaa keskitetysti elykeskukseen.

”Talvi on hyvää aikaa ilmoitusten tekemiseen”, järviruo’on käyttömahdollisuuksia selvittelevän Järeä-hankkeen vetäjä **Ilona Joensuu** Suomen ympäristökeskuksesta suosittelee.

Tutkimustietoa tarvitaan lisää siitä, miten järviruo’osta saataisiin nykyistä enemmän hyötyä irti. Joensuu kuvaa järviruokoa tulevaisuuden kasviksi, jonka arvoa ei toistaiseksi Suomessa ymmärretä riittävästi.

”Koko Suomessa on arviolta 100 000 hehtaaria järviruovikkoa, Suomenlahden rannikolla meressä alue on noin 30 000 hehtaaria”, Joensuu kuvaa mittasuhteita.

Kiertotalouden airut

Pohjois-Karjalassa toteutetun nelivuotisen hankkeen aikana selviteltiin, miten niittäminen käytännössä onnistuu, tehtiin kustannuslaskelmia ja kokeiluja järviruo’on hyötykäytöstä. Biomateriaalina massa toimii samantyyppisenä raaka-aineena kuin puubiomassa. Mutta polttamiseen se ei sovellu hyvin, koska tuhkaa kertyy liikaa.

Nykyisiä käyttökohteita ovat kasvualusta viljelmille, huussin ja eläinten kuivike, katemateriaali, paperin raaka-aine. Tulevaisuudessa kenties pyrolyysituotteet sekä muut massasta jalostetut tuotteet, jotka edistävä kiertotaloutta.

Maanviljelijä ja koneyrittäjä Eero Lappalainen sanoo, että heillä valtavia kasoja niittojätettä kertyi moneen paikkaan. Hän aikoo seuraavaksi kokeilla rumpuhakkurilla sadan kuution kasan murskaamista.

”Minua kiinnostaa, minkälaista siitä murskattuna tulee. Kokonaisena ruoko on liian pitkää ja sitkeätä peltoon laitettavaksi. Se tukkii äkeen, mutta silputtuna eloperäisellä aineella olisi käyttöä alueen hiesusavikossa, myös meidän viljapelloillamme.”

Yhtenä vaihtoehtona on väläytelty ruokojen viemistä tuoreille aukkohakkuualueille katteeksi ennen muokkausta, mutta kuljetusmatkat eivät saisi olla pitkiä.

Lappalainen ei itse niitä, mutta on tehnyt rantojen ruoppauksia kaivinkoneella.

”Esimerkiksi yhden metsäojan laskupaikassa raivasimme umpeen kasvaneesta ja maatuneesta rämeiköstä siistin mökkirannan. Korostan, että ihan yksityisille rantojen omistajille on mahdollista tehdä siistimistä, kunhan he hakevat luvan elykeskuksesta ajoissa. Ei rantojen kunnostaminen lopulta kovin kalliiksi tule saatuun hyötyyn nähden”, Lappalainen arvioi.

LIISA YLI-KETOLA

LUONNONHOITO

Järviruoko

Ilmaversoinen kasvi, joka kuuluu luontaisesti rannoille, suodattaa maalta veteen kulkeutuvia ravinteita ja käyttää ne kasvuunsa.
Suojaa eroosioherkkää rantaviivaa aaltojen kuluttavalta vaikutukselta.
Toimii näköesteenä mökkirannoissa.
Liiallisena haittaa esimerkiksi lintulajien esiintymistä.
Veden vaihtuvuus vähenee, kun kasvusto tihenee. Ruovikkoon kertyy maatuvaa ainesta, mikä hajotessaan aiheuttaa hapettomuutta rantavedessä.
Rannan maanpinta kohoaa ja kuivuminen kiihtyy.
Ruokoa on keskimäärin 5–7 tonnia hehtaarilla.
Niittää voidaan kesällä ja talvella, mutta aina kasvimassa on kuljetettava pois. Niiton jälkeen juurakko jää pohjaan ja jaksaa kasvattaa ruovikkoa vuosien ajan. Eli uusintaniittokertoja tarvitaan 2–3.
Juurten poistolla tai juurakon vahingoittamisella kasvin esiintymistä voi rajoittaa niittoa tehokkaammin.
Niitosta maanomistajan pitää tehdä ilmoitus paikalliseen elykeskukseen vähintään kuukausi ennen työn aloittamista, ruoppaus vaatii luvan.
Lähde: Järviruoko energiaksi, vesien tila paremmaksi Pohjois-Karjalassa eli Järeä-hanke

KARI SALONEN

Järviruoko on Suomessa aliarvostettu kasvi, jota voidaan hyödyntää puun tavoin bioraaka-aineena.

EU-maa saa päättää itse gm-viljelystä

BRYSSEL (MT)
Euroopan parlamentti päätti eilen tiistaina lähes viiden vuoden väännön siitä, saako yksittäinen jäsenmaa kieltää geenimuunneltujen lajikkeiden viljelyn alueellaan. Kyllä saa, parlamentti päätti.

Päätös oli odotusten mukainen, sillä käytännössä ehdotus siunattiin jo joulukuun alussa. Silloin jäsenmaiden maatalousministerit ja parlamentin maatalousvaliokunta pääsivät ehdotuksesta sopuun.

Jäsenmaa voi jatkossa kieltää tai rajoittaa muuntogeenisten kasvien viljelyä.

Perusteita kieltämiselle voivat olla eettiset syyt, luonnon monimuotoisuuden suojeleminen tai sekoittumisen riski luomuviljeltyjen lajikkeiden kanssa. Lisäksi paikallisia perusteita voivat olla esimerkiksi kaavoitus ja maankäyttö.

Lakiehdotuksen mukaan mahdollisuus kieltämiseen selkeyttää niiden maiden tilannetta, jotka suosivat muuntogeenisten kasvien viljelyä. Siksi lakimuutos saattaa nopeuttaa uusien lajikkeiden hyväksymistä.

Tätä lakimuutoksen vastustajat kritisoivat. Parlamentissa ehdotusta vastaan olivat lähinnä vihreät. Kritiikkiä aiheutti myös huoli geenimuunneltujen ja tavanomaisten sekä luomulajikkeiden sekoittumisesta.

Jäsenmaista esimerkiksi Espanja suhtautuu myönteisesti gm-viljelyyn. Yhdeksän maata on jo kieltänyt muuntogeenisten kasvien viljelyn.

Suomi ei ole kieltänyt, mutta ainoa EU:n hyväksymä muuntogeeninen kasvi, maissi, ei sovi Suomen oloihin.

Päätös ei koske muuntogeenisten rehujen kauppaa. Valtaosa Euroopassa käytetystä eläinten rehuista on muuntogeenistä.

AIMO VAINIO

Valion maitotölkin muovi uusiutuvista materiaaleista

Meijeriyhtiö Valio kertoo olevansa maailman ensimmäinen, joka pakkaa maitoa sataprosenttisesti uusiutuvista materiaaleista valmistettuihin tölkkeihin.

Ensimmäisenä uusiin tölkkeihin aletaan pakata laktoositonta Eila-kevytmaitojuomaa, ja testipurkit ilmestyvät kuluttajien ulottuville alkuvuoden aikana.

Valio kertoo tavoitteenaan olevan, että tulevaisuudessa se voisi käyttää maitotölkkejä, jotka on valmistettu pelkästään uusiutuvista raaka-aineista. Pakkaus ei kuitenkaan ole biohajoava.

Uudistetun tölkin kartonki tehdään puukuidusta, ja sen sisällä oleva muovikalvo ja kierrekorkki sokeriruokoteollisuuden sivuvirtana muodostuvasta kasvietanolista.

Materiaalista riippumatta maitotölkki kierrätetään kuten ennenkin.

MAIJA ALA-SIURUA

Ongelmarusakot metsästettävä ennen kevättä

Viljelijöiden pitää ottaa yhteyttä paikallisiin metsästäjiin hyvissä ajoin, jos rusakot tai metsäjänikset aiheuttavat ongelmia joko viljelyksille tai rehupaaleille.

Suomen riistakeskuksen mukaan erikoiskasviviljelmiä, puutarhakasveja tai rehupaaleja vahingoittavat rusakot ja metsäjänikset tulisi metsästää metsästysaikana eli 1.9.–28.2. Näin vahingot pystytään estämään ennen niiden lisääntymisajan alkua.

Jos riistaeläinten aiheuttamat vahingot ovat taloudellisesti merkittäviä, Suomen riistakeskus voi hakemuksesta myöntää metsästykseen poikkeusluvan myös metsästysajan ulkopuolella.

Jäniseläinten erikoisviljelmälle aiheuttamat menetykset voivat olla pahimmillaan tuhansia euroja. Paksun lumen aikana erityisesti rusakoilla on taipumusta kerääntyä helppoihin ravintokohteisiin, esimerkiksi marja- tai hedelmäviljelmille. Eniten jäniseläimet himoitsevat omenapuita, nuoria vadelmapensaita ja pensasmustikoita.

Myös maataloudessa käytettävät rehupaalit ovat rusakoiden mieluista ravintoa. Siksi Suomen riistakeskus kehottaa suojaamaan paalit verkkoaidalla tai sijoittamaan paalit lähelle tuotantotiloja.

Riistakeskus muistuttaa, että rusakkokannan harvennus vähentää myös ilvesten hakeutumista asutuksen läheisyyteen.

Riistakeskuksen mukaan metsästys on tehokkainta toteuttaa ajometsästyksenä. Siinä sopivat rusakoiden päivämakuumäet ajetaan metsästäjien ja koirien avulla. Passimiehet sijoitetaan turvallisuusnäkökulmat ja rusakoiden kulkureitit huomioiden parhaille mahdollisille paikoille.

Passipaikkoja suunniteltaessa on syytä kuitenkin muistaa, että ilman rakennuksen haltijan tai omistajan lupaa riistaeläintä ei saa ampua 150 metriä lähempänä asuttua rakennusta. Luvalla metsästys on sallittu lähempänäkin.

JUHANI REKU